Feminista Hálózat

— alapító nyilatkozat —

A nők sem a világháború előtt, sem az elmúlt negyven évben nem tölthettek be, és úgy tűnik, a legújabb politikai változások során sem tölthetnek be aktív szerepet a társadalom alakításának folyamatában.

Semmi jele nincs annak, hogy a társadalom irányító erői számolnának a nők emancipációs törekvéseivel, tényleges egyenjogúságra vonatkozó igényükkel. E mozdulatlanság láttán, és a vasfüggöny megszűnte után felismerve a civil társadalmak mozgalmainak hatását, világossá vált, hogy a nőknek maguknak kell a patriarchizmus társadalmi és magánéleti továbbélése ellen fellépni.

Ez a felismerés, valamint az elmúlt negyven év „felemás emancipációjának" megértése késztetett bennünket arra, hogy egy alternatív nőmozgalmat kezdeményezzünk. Csoportunkat Feminista Hálózatnak neveztük el.

A Feminista Hálózat célul tűzi ki a nők és férfiak tényleges egyenjogúságának megvalósítását, a nők ellen megnyilvánuló hátrányos megkülönböztetések és előítéletek felszámolását. Ezekhez a célokhoz olyan cselekvési formákat keres, amelyek egyúttal erősítik az állampolgárok autonómiáját és együttműködési hajlandóságát.

Előzmények:

Az 1949-es Alkotmány törvénybe iktatta a nők egyenjogúságát, gyakorlatilag a munkához való jogát. Ám viták és konszenzus nélkül a hatalom által felkínált látszólagos emancipáció egy alapvetően konzervatív és kettős erkölcsű társadalomban a nők számára csak olyan következményekkel járhatott, amelyek a nőket mára elbizonytalanították, megfosztották, bűnbak szerepbe kényszerítették. A társadalom tagjait torzító-megnyomorító mindenható politika tönkretette a támogató közösségeket is és kizsákmányolta az emberi élet természetes erőforrásait, beleértve az emberi kapcsolatokat is. A népesség széles tömegeiben gyakorlattá vált, hogy nők, férfiak, gyerekek, idősek és fiatalok külön-külön viselték terheiket. A nők „megbízhatatlan", olcsó munkaerővé váltak, az állami szociálpolitika eszközeivel népesedési felelőssé, az emberi kapcsolatok romlásával szexuális tárggyá, „jobb esetben" férfi karrierek menedzsereivé, misztifikált anyaszerepben gyermekintézmények és szolgáltatások híján rosszul fizetett háztartási alkalmazottá.

A mindennapi terhek, szerepbizonytalanságok a férfiakat is sebezhetővé tették. A tekintélyelvűség és paternalizmus nem csupán társadalmi szinten kártékony, személyiséget is torzít. Az előjogokról való lemondani nem tudás és ennek összes következménye ma is uralja a magán- és közélet konfliktusait.

Ha a közeljövőben nem sikerül a sajátos női szempontok létjogosultságát elfogadtatni és azokat érvényesíteni a társadalom széles rétegeiben, a megújulásra képtelen egyházakkal szemben, valamint az elsöprő férfi-többségű parlament munkájában, akkor a nők a következő évekre használható egyetlen túlélési stratégiaként az engedelmes visszavonulást, a gazdasági, majd a piac törvényei szerint, a teljes alávetettséget „választhatják."

Célok:

A Feminista Hálózat elkötelezi magát egy olyan társadalom céljai mellett, amely gyermeknek, nőnek, férfinak azonos eséllyel nyújtja az önmegvalósítás lehetőségét, nem csak a nemek közötti megkülönböztetés, hanem vallásra, származásra, nemzetiségre való tekintet nélkül. Ebből következik, hogy a mi emancipáció értelmezésünk univerzális, a társadalomra mint egészre irányul. Hisszük, hogy a mi értelmezésünk kiküszöböli a magzatvédő, családóvó, nemzetféltő aggodalmaskodás ellentmondásait. Az Európához csatlakozás reményében biztosak vagyunk abban, hogy a sajátos női érdekek egyúttal egy civil társadalom értékei is. Ezért meg akarjuk változtatni a jelenlegi hátrányos helyzetet állandósító politikai, gazdasági foglalkoztatási valamint az emberi kapcsolatokban (családokban) működő rossz gyakorlatot és beidegződéseket. Párbeszédben, nyílt vitákban kívánjuk csökkenteni az adott kérdésben érintettek ellenállását, ellenérdekeltségét.

Küzdeni fogunk létfeltételeink javításáért, a munkához való jogunkért, az életformák szabad választásáért, egészségünkért, a széles értelemben vett létbiztonságunkért, az iskolázottság javításáért, a nőket érintő minden kérdésbe való beleszólás jogáért.

A Feminista Hálózat követeli a munkanélküliség elleni hatékony fellépést, a foglalkoztatás nők számára hátrányos szerkezetének megváltoztatását, bármely tulajdonformához erős szakszervezet működését, azokban arányos női képviseletet. Biztosítsák törvényesen a rugalmas munkaidőt, a részfoglalkoztatást, mind a nőknek, mind a férfiaknak. A munka jelentését úgy kell értelmezni, hogy a gyerekek ellátása, a háztartási munka — mint a mindennapi élet fenntartásához nélkülözhetetlen munka — beletartozzék az elismert tevékenységek körébe. Elvégzéséhez nőknek és férfiaknak ugyanazokat a jogokat, kötelességeket és lehetőségeket kell biztosítani. Központi pénzalapokból magas színvonalú gyermekintézményeket, gyermek- és családbarát szolgáltatási rendszert kell kiépíteni. Ingyenes abortuszt, a fogamzásgátlás felelősségének megosztását mind a nemek között, mind a lakosság és az egészségügy között, a politikai életben a tekintélyelvű férfi-magatartás visszaszorítását kívánjuk. A politikai hatalomnak még közvetve se lehessen beleszólása abba, hogy gyerekek, nők, férfiak milyen formában élnek együtt.

Minden olyan szociális, erkölcsi kényszert, amely a házasság- és család intézményét tünteti ki és büntet más életformákat, meg kívánunk

szüntetni. El akarjuk érni, hogy a társadalom képes legyen mindenfajta másságot (kulturális, szexuális) tolerálni, és befogadja a szellemileg és fizikailag csökkent képességűeket, a fizetett munkából kiszolrult nyugdíjasokat.

Kritikai elemzés tárgyává kívánjuk tenni az óvodai és iskolai programokat, tanterveket és könyveket, hogy ne közvetítsenek elavult nemi szerepekkel kapcsolatos előítéleteket.

Tiltakozunk a nők, gyermekek ellen családon belül elkövetett erőszakos cselekedetek ellen, amelyeket a társadalom hallgatólagosan tudomásul vesz. Sürgetjük ilyen esetekben a törvénykezés szigorítását, menedékhelyek, krízistelefon és taxi-szolgálat biztosítását.

Minden haladó feminista irányzat úgy képviselte a nők érdekeit, hogy a hatalmi viszonyon alapuló nemek között kapcsolat megszüntetésére irányult. A Feminista Hálózat a nemek közötti valódi egyenlőséget követeli a társadalmi élet minden területén.